A. 1853. VRIJDAG den 5. Augustus. N°. 93.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat het door den heer Commissaris des Konings in de Provincie Utrecht executoir verklaarde kohier voor de belasting op het personeel van de wijk G dezer gemeente, dienst 1853/54, aan den heer Ontvanger der Directe Belastingen tweede Afdeeling, Kantoor houdende in den *Domtrans* wijk F. n°. 323 is ter hand gesteld, aan wien ieder verpligt is, zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 2. Augustus 1853. De Burgemeester voornoemd,

N. P. J. KIEN.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der Ingezetenen, dat de door den heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht executoir verklaarde kohieren voor de belasting op het personeel voor de wijken K. en L. dezer gemeente, dienst 1853/54, aan den Heer Ontvanger der Directe Belastingen tweede Afdeeling, Kantoor houdende in den *Domtrans* wijk F. n°. 323, zijn ter hand gesteld, aan wien ieder verpligt is, zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 3. *Augustus* 1853. De Burgemeester voornoemd,

J. HINLóPEN, Weth.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der Stad Utrecht

Brengen ter kennis der daarbij belanghebbende ingezetenen, dat aan het stadhuis zijn aangeplakt en ter secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage nedergelegd afschriften der processen-verbaal wegens de plaats gehad hebbende verkiezing bij herstemming van een lid voor den gemeenteraad.

Utrecht, den 4 Augustus 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

N. P. J. KIEN.

Ter ordonnantie van dezelven,

H. G. RÖMER.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL 21 Julij.

Onze toestand wordt hier erbarmelijk. Vriend en vijand werken te zaâm om ons uit te putten. Rusland heeft daarbij natuurlijk zijne goede bedoelingen, maar Engelands en Frankrijks houding is onbegrijpelijk. Onze schatkist kan niet voldoen aan de eischen, die de tegenwoordige toestand vordert. Reeds voor 25 jaar heeft graaf *Pozzi di Borgo* het gezegd, dat men Turkije het best kon bedwingen door het uit te putten. Men moet hopen, dat thans spoedig een einde aan dien onhoudbaren staat van zaken zal gemaakt worden.

KONSTANTINOPEL 25 Julij.

Er is alhier eene groote raadsvergadering gehouden, ten gevolge van welke weder een koerier naar Weenen is gezonden. De gezanten der groote mogendheden beweeren dat Rusland de gewijzigde voorslagen ter vereffening der verschillen zal aannemen. De stemming alhier is rustiger; intusschen duren de oorlogstoebereidselen voort. De Turksche garden trekken naar Schumla. De vaan des Profeets en het Heilige Hemd zijn nog niet uitgestoken.

RUSLAND.

PETERSBURG 23 Julij.

Den 20 dezer is alhier een keizerlijk bevel uitgevaardigd, waarbij eene ligting van 7 man van de 1000 inwoners in het oostelijk gedeelte wordt bevolen. Bovendien zullen 3 man van de 1000 zielen worden gevorderd van het oostelijke gedeelte des rijks, ter completering der 6 man van de 1000, welke dat gedeelte minder dan het westelijke bij de vorige ligting had geleverd.

— De beweging onder de troepen duurt voort. De reserve bataillons van het 4 korps inf. zijn bij Tula bijeengetrokken. Bij een dagorder wordt bepaald dat de gardes en de grenadiers zullen blijven in het kamp van Krasnoje-Selo.

ITALIE.

ROME 26 Julij.

In onze omstreken schijnen de drukkende warmte en de slechte hoedanigheid van het gras, 't welk gedeeltelijk door de zon verbrand is, een slechten invloed op het rundvee te hebben, ten minste is onder hetzelve eene ziekte ontstaan, die zéer verontrustende is. Er gaan dagen om, waarop 50 stuks vee sterven. Met de paarden is het even zoo gesteld. De ezels en muilezels blijven bevrijd.

BOLOGNA 25 Julij.

Heden morgen zijn op de gewone geregtsplaats 4 personen ter dood gebragt, die zich bij den opstand in 1848 aan staatkundige moorden hadden schuldig gemaakt, en door de *Sacra Consulta* zijn veroordeeld. Een vijfde is gedurende het proces in de gevangenis overleden. Vijf medeschuldigen zijn tot levenslange en een grijsaard van 60 jaren tot 10 jaren galijstraf veroordeeld.

TURIJN Dingsdag 2 Augustus. (Per telegraaf.)

De stoomboot, die Koning *Victor Emanuel* van zijnen togt naar Spezzia terugvoerde, is hevig op een klip gestooten en is vervolgens op een andere klip gevallen, die echter slechts even rakende.

Gelukkig heeft de schok niet de noodlottige gevolgen gehad, die men had kunnen duchten. De boot is niettegenstaande de bekomen avarij in de haven van Genua aangekomen, haar koninklijken passagier afzettende, zonder dat men eenig onheil had te betreuren.

DUITSCHLAND.

WEENEN 30 Julij.

De troepen bewegingen naar de Turksche grenzen blijven voortduren. Kortlings zijn weder 2 batt. inf. van hier met den spoortrein naar Pesth en vervolgens met stoombooten naar de grenzen gezonden.

— Tijdingen uit de Donau vorstendommen melden, dat de Russiesche troepen veel te lijden hebben van de hitte; het getal zieken is zeer groot en vele bijzondere huizen zijn te Bucharest en Jassy in hospitalen veranderd.

— 1 Aug. 5 pCt. $93^7/_8$; Z. L. $107^3/_4$; Bank, 1398.

WEENEN 2 Augustus. (Per telegraáf.)

De conferentie der gezanten alhier heeft het voorstel uit Konstantinopel ter vereffening van het verschil tusschen Rusland en de Porte ter zijde gelegd. Daarentegen is het voorstel van Oostenrijk naar Konstantinopel gezonden en der Porte ter aanneming voorgelegd. De in dat voorstel gebragte modificatien zijn reeds door Frankrijk goedgekeurd, en ook Engeland zou reeds zijne toestemming gegeven hebben.

— 5 pCt. $93^7/_8$; Z. L. $108^1/_2$; bank. 1400.

TRIEST 1 Augustus.

Volgens brieven uit Malta van 16 Julij, was de stoomboot Ajaccio van Toulon aldaar aangekomen; ze had 52 Fransche officieren aan boord, die bij het Turksche leger dienst willen nemen. Een ander stoomschip was van Marseille aangekomen, bestemd naar de Levant, met 120 kisten geweren.

— Men verneemt, dat de moordenaars van den baron *Hackelberg*, twee Italianen, *Bizarra* en *Pitagallo*, met het Turksche fregat Medschidsche naar Gallipoli zijn ontvlugt. De Hongaar *Basitz*, dien men ook vervolgt, is in het gebergte van Anatoliën ontkomen.

BERLIJN 2 Augustus.

Het tusschen Rusland en Pruissen gesloten postverdrag is publiek gemaakt.

— De zittingen der Tolconferentien zijn voor eenigen tijd verschoven, uit hoofde van eenigen voorgekomene verschillen, die alvorens moeten vereffend worden.

— Bij de Pruissische hoogescholen waren gedurende het jongst half jaar 250 gewone en 100 buitengewone hoogleeraren en 198 privaatdocenten. Het aantal studenten bedroeg 4820, waarvan 628 buitenlanders; 822 personen waren tot het bijwonen der voorlezingen geregtigd.

— 4 pCt. $99^7/_8$; $4^1/_2$ pCt. $102^3/_4$; bank $111^1/_2$.

KEULEN 3 Augustus.

De *Augsb. Zeit.* van gister deelt berigten mede uit Zwitserland, dat er in Tessin onder de zijdespinners werklieden te Mendrisio onlusten zijn uitgebroken, zoodat troepen zijn opontboden. Volgens eene dépèche, door de *Schwyzer Ztg.* medegedeeld, zouden de troepen geweigerd hebben tegen het volk op te trekken en was de telegraaflinie vernield.

— In de stad Hannover hebben de timmerlieden hun werk gestaakt, omdat zij hooger loon verlangden. De justitie heeft er zich, op verzoek der bazen, mede bemoeid, en de raddraaijers in hechtenis genomen. Het gedrag der anderen wordt gestrengelijk onderzocht.

ENGELAND.

LONDEN 1 Augustus.

De *Observer* meldt, dat het parlement den 18 of 20 dezer door de Koningin zal verdaagd worden.

— Onze bladen zijn heden opgewonden van taal; de *Morning-Post* deelt een artikel mede, dat opzien heeft gebaard.

Er wordt in verklaard, dat Turkije niet langer dezen halfslachtigen toestand van vrede en oorlog kan uithouden: de mogendheden hebben daarom een ontwerp tot schikking gemaakt, dat zij ter goedkeuring aan Rusland en Turkije den 25. Julij hebben opgezonden. Dit is het *ultimatum* der mogendheden, die geen *ultimatissimum* zullen uitgeven. Uiterlijk den 10. dezer kan het antwoord uit Petersburg daarop zijn ontvangen. Is het antwoord goedkeurend, dan zal spoedig alles geregeld wezen. Is het antwoord weigerend, „dan zullen de mogendheden dadelijk tot handelen overgaan." Is het antwoord weder wijfelend, dan is het even duidelijk wat Rusland wil, en kunnen de mogendheden niet anders dan zulks als eene weigering beschouwen. „Het is duidelijk, zoo heet het verder in dit artikel, dat de gematigdheid tot hare uiterste grenzen is gedreven, en dat het geduld zijne grenzen heeft. Rusland moet het voorstel aannemen, of als het uitstelt mogen Engeland en Frankrijk de dadelijke ontruiming der vorstendommen eischen, en aan dien eisch kracht bijzetten door het zenden der vloten in den Bosphorus, zoo zelfs niet verder. — Zoo moeten zij handelen als zij geene onwaardige zwakheid, geene schandelijke aarzeling willen toonen. Den 10. uiterlijk zal dus de oorlog of de vrede beslist zijn. Heeft Rusland zijn verstand niet verloren, dan zal de vrede bewaard blijven; gaat het zwanger van dwaze plannen

dan zal de werking van Frankrijk en Engeland krachtig wezen, en Turkije redden, zijne onafhankelijkheid waarborgen en de verdragen handhaven, dan zal de aanranding worden afgewezen en zullen de eischen van Rusland moeten wijken voor de zedelijke magt der mogendheden en des noods voor de gemeenschappelijke middelen van bedwang, die zij niet zullen wijfelen te nemen."

— Te Nieuw-York zijn, volgens tijdingen van den 19 Julij, weder moeijelijkheden gerezen omtrent de visscherijen. — Naar de taal der officiele bladen te oordeelen, is een oorlog tusschen N. Amerika en Mexiko bijna onvermijdelijk. — Omtrent den togt tegen Sonora is men in Mexiko zeer bezorgd. *Santa Anna* heeft verblijf gekozen te Tucubaya. Van alle ambtenaren is een nieuwe eed gevorderd, ook ter verdediging van de onafhankelijkheid van Mexiko. — Door de Eng. oorlogsbrik Daring is de beruchte slavenhaalder *Lady Suffolk* in de Havanna genomen.

LONDEN 2 Augustus.

In het huis der Lords heeft de markies *van Clanricarde* heden gevraagd, of het waar was, dat Rusland de Hospodars had vervangen. Graaf *Clarendon* heeft geantwoord, dat Rusland aan de Hospodars had verboden betrekkingen met de Porte aan te houden en de schatting te voldoen.

De Eng. regering heeft hieromtrent inlichtingen aan het hof van St. Petersburg doen vragen en een protest daarbij gevoegd. De Sultan heeft aan ons kabinet doen weten, dat hij het bevel had gezonden aan den Hospodar van Moldavie om den zetel van zijn bestuur te verlaten.

— De *Globe* meldt, dat te Konstantinopel een nieuwe ministeriele crisis op handen is.

— Het huis der Gemeenten heeft de wet goedgekeurd, waarbij eene ligting van 10,000 man wordt uitgeschreven ter verdediging der kusten. Elk vrijwilliger ontvangt *f* 60 handgeld. De diensttijd is 5 jaar, of 6 jaar in ernstige tijden; de soldaten ontvangen marine soldij en het laatste jaar 2 duiten per dag extra. Zij kunnen slechts 50 mijlen van de kust verwijderd worden; in gevaarvolle tijden echter 100 mijlen.

— Gec. 97$^3/_4$ à $^7/_8$; 3$^1/_4$ pCt. 101$^1/_8$ à $^1/_4$; 3 pCt. 98$^1/_2$ à $^5/_8$; bank. 227$^1/_2$ à 229; Holl. 4 pCt. 98$^1/_8$ à 98; Mex. 3 pCt. 26$^1/_4$ à $^1/_2$; Russ. 4$^1/_2$ pCt. 101$^1/_2$ à $^1/_4$; Sard. 5 pCt. 95$^1/_2$ à $^1/_2$; Sp 3 pCt. 47$^3/_4$ à $^1/_2$; uitgest. 23$^1/_4$, $^3/_8$ à $^1/_8$.

LONDEN Woensdag 3 Augustus. (Per telegraaf.)

In de zitting van het huis der gemeenten van gister avond heeft lord *John. Russell* geantwoord op eene interpellatie, en te kennen gegeven, dat de voorstellen tot schikking, door de groote mogendheden opgemaakt, van dien aard zijn, dat ze door Rusland kunnen worden aangenomen. Ze zijn Zondag den 31 Julij van Weenen naar Petersburg gezonden.

FRANKRIJK.

PARIJS 1 Augustus.

De moeijelijkheden worden in het vraagstuk van het oosten weder grooter. Er is geen twijfel meer aan of tusschen Rusland en de Porte is eene schikking daargesteld, die de goedkeuring heeft weggedragen van de vertegenwoordigers der mogendheden te Konstantinopel. De bladen, die lang wijfelden, erkennen thans ten volle, dat de tijding er van door de Caradoc medegebragt geheel juist was. — Maar de *Constitutionnel* berigtte het gister en ook dit bevestigt zich, dat namelijk Frankrijk, Engeland en Oostenrijk zelfs geen genoegen nemen in die schikking. — De verwikkelingen komen dus thans van eene andere zijde en zijn van geheel anderen aard. De weigering der mogendheden tot ratificatie kan evenwel slechts betrekking hebben op de ontruiming der prinsdommen, want over de zaak zelve is het voldoende dat Rusland en Turkije het eens zijn.

De ontruiming der vorstendommen en het terugtrekken der vloten zijn dus de zaken, die thans de hoofdzaak worden, en in welker beslechting de mogendheden trouwens belang moeten stellen.

Men zegt, dat in de schikking, door Rusland voorloopig en door de Porte volledig goedgekeurd, geene sprake is van de bezetting en dat ze ook vóór dezelve reeds was opgemaakt. De mogendheden hebben daarentegen den 24 Julij bij den heer *Buol* te Weenen door hunne bevolmagtigden een ontwerp tot schikking doen opmaken, dat door elk hunner is goedgekeurd en ook de ontruiming der vorstendommen regelt. Dat ontwerp is den 25 van Weenen naar Konstantinopel gezonden, en heeft dus juist gekruist met de dépeches door de Caradoc overgebragt, die melding maakten van de aanneming van het voorstel tot schikking. Doch nu is het ook te begrijpen, dat de mogendheden hunne goedkeuring niet hechten aan die gemaakte schikking, maar daarentegen hun ontwerp willen hebben aangenomen.

Het is waarschijnlijk, dat vooral onze regering aan die aanneming van het tweede ontwerp van schikking gewigt hecht. Ons kabinet toch heeft van den beginne af de meest krachtige houding aangenomen en het vraagstuk willen doorhakken. Engeland is meer vredelievend; ofschoon zeer eensgezind met ons gouvernement laat het meer Frankrijk handelen. Oostenrijk zou misschien wel anders willen, maar kan niet achterlijk blijven, als Frankrijk en Engeland aandringen op de goedkeuring van het ontwerp van schikking, dat het zelf met de gezanten dier mogendheden heeft opgemaakt.

Dat Turkije ook dit tweede ontwerp zal aannemen, daaraan is niet te twijfelen, maar het is de vraag of Rusland zoo goedwillig zal wezen, en zoo het dit niet is, wat zullen dan Engeland en Frankrijk?

Ook dan nog moet men op het behoud van den vrede rekenen, omdat de mogendheden allen steeds evenzeer den oorlog moeten vreezen.

PARIJS 2 Augustus.

Ten gevolge van eene dier onverwachte wendingen is hier heden alles weder vredesgezind. De *Constitutionnel*, die op nieuw de krijgstrompet heeft opgestoken, wordt, zegt men, afgekeurd. Toch is men verwonderd over het bevel door Rusland aan de Hospodars gegeven, om alle betrekking met de Porte af te breken en de betaling van de verschuldigde schatting te staken.

Nieuws is er heden niet. Men gelooft algemeen, dat Rusland geen bezwaar er in zal vinden, de schikkingsvoorstellen, door de mogendheden aangeboden, goed te keuren.

— pCt. 78,50 à 55; 4$^1/_2$ pCt. 103,25 à 50, Bank 2840 à 2830, 4$^1/_2$ pCt. Belg. 98$^1/_4$; Rom. 96$^1/_4$; 3 pCt. Sp. 46$^1/_2$; Binnenl. 42$^3/_4$; geoond. 22$^3/_4$; 5 pCt. Piem. 97; 5 pCt. Oost. 95$^3/_4$; 4$^1/_2$ pCt. Russ. 99.

NEDERLAND.

UTRECHT 3 Augustus.

Bij de herkiezing voor een lid van den gemeenteraad op den 2 Aug. is de heer Mr. *W. J. van Hoytema* als zoodanig benoemd met 462 stemmen. De heer *N. C. Osti* had 116 stemmen op zich vereenigd.

— Z. M. heeft benoemd tot notaris te Utrecht den heer *R. van Meerlant*, kandidaat notaris aldaar. De tweede vacature te Utrecht wordt niet vervuld.

— Z. M. heeft, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend aan den heer mr. *L.* baron *van Heeckeren van Brandsenburg*, als kapitein bij de dienstdoende schutterij te Utrecht, en bij dezelfde schutterij benoemd tot 1e luit. den heer mr. *H. Waller*, thans 2de luit.; en tot 2de luit. de heeren *J. C. van der Meulen*, thans foerier, en *P. H. Taddel*, thans schutter.

— Bij Zr. Ms. besluit van 23 Julij zijn de heeren mr. *M. J. L. J. H. A. Heldewier* en mr. *L. A. H.* baron *van Ittersum* aangesteld tot attaché's bij het Nederl. korps diplomatique.

— De Chinezen op Borneo schijnen het der Nederl. regering lastig te willen maken. In onze vorige hebben wij reeds gemeld, hoe onvriendschappelijk de Nederl. commissaris, de heer *Prins*, te Sepang (rijk Sambas) is ontvangen.

Thans vernemen wij van verschillende kanten, dat Borneo gedeeltelijk zal worden geblokkeerd door 12 kruisbooten, 1 schoener en 2 stoomvaartuigen, welke in Junij derwaarts zouden vertrekken.

Het rijk van Sambas, waarmede de Ned. regering thans in verschil is, staat onder beheer van een Sultan, die zelf het hoofd der zeeroovers is. Het bevat goudmijnen en er worden ook vele diamantgroeven gevonden, vooral in het district Montanadak, waar eene Chinesche kolonie zich gevestigd heeft, om de goudmijnen voor eigene rekening te bewerken.

— Zaturdag is te Groningen aangekomen de gen.-majoor-inspecteur der genie, *Guy Pittius*, vergezeld van zijn adjudant, den 1. luit der genie *de Bordes*, tot het doen van inspectie over de fortificatiën dezer vesting.

— Men leest in de *Prov. Gron. Cour.* dat men in het zuidelijke gedeelte dier provincie reeds druk bezig is met den roggeoogst, die zich goed laat aanzien; het hooi is grootendeels binnen; de boekweit staat overheerlijk en belooft veel, de bijenfokkers hebben er van 't jaar ook was bij.

— In den loop dezer maand zal de Nederl. korvet Argo, welk vaartuig is buiten dienst gesteld, aan den zuidmond van het noordgat bij den Helder worden geankerd, om er tot oefening der aldaar gestationneerde artilleristen, granaten van de landsbatterij op te werpen.

— Gedurende de maand Julij zijn over den Hollandschen spoorweg vervoerd 110635 reizigers, als van Amsterdam 27,173, Haarlem 16,955, Leyden 9,053, 's Gravenhage 19,289, Rotterdam 19,494, enz. opbrengst *f* 106,813,15; opbrengst der goederen *f* 13,968,22$^1/_2$, te zamen *f* 120,781,37$^1/_2$.

— Gedurende de maand Julij zijn over den Rijnspoorweg vervoerd 58159 reizigers, als van Amsterdam 22486, Utrecht 13638, Arnhem 6506; enz. opbrengst *f* 79,011; — opbrengst der goederen *f* 12,655,16 te zamen *f* 91,666,16.

— Wij hebben berigten uit Curaçao van 1 Julij:

Op dit eiland was niets meldingswaardigs voorgevallen. Op de overkust (Venezuela) was tusschen de opstandelingen, onder *Marino*, en de gouvernements troepen, onder *Monagas*, niets beslissends gebeurd. Deze laatste, sedert drie jaren president van Venezuela, was met 3000 man op Cumana getrokken, het middenpunt des opstands. De stad Maturin was door de opstandelingen bezet, doch bij het verschijnen van den generaal *Sotillo* met 700 man kavalerie en van den overste *Rojas* met eene afdeeling infanterie, waren zij terug getrokken. Beide officieren zouden zich met het korps van generaal *Monagas* vereenigen. Te Laguajira was een Engelsch vaartuig aangekomen, om den Consul aan boord te nemen, alzoo die havenstad in handen der opstandelingen is gevallen. Deze laatsten beschuldigen den President *Monagas* van misbruik van magt, en willen hem niet tot het volgende jaar aan het bestuur houden, als wanneer hij van zelven aftreedt. Generaal *Marino*, dien de opstandelingen thans tot aanvoerder hebben, is even heerschzuchtig zoo niet erger, dan *Monagas*, zoodat de republiek bij zijne komst in het bewind niet zal gewonnen hebben. Ten minste toen hij in 1835 den president *Vargas* verdreef en zich president der republiek verklaarde, heeft men ondervonden dat alle verandering geen verbetering was. De bewoners verdreven hem, waarop hij naar Curaçao de wijk nam. Thans zal hij het voor de tweede maal wagen, zich aan het hoofd des bestuurs te plaatsen.

— Uit Batavia schrijft men van den 8 Junij:

„Van regeringswege is bepaald, dat een grondig plaatselijk onderzoek zal worden ingesteld, naar den mineralogischen rijkdom van het eiland Batjan in het algemeen, en bijzonder in steenkool, koper en goud; naar de vatbaarheid der aanwezige mineralen voor exploitatie, naar de regten van den Sultan van Batjan en de bevolking op de voor exploitatie geschikte gronden, en de daaruit volgende aanspraak op schadeloosstelling, en eindelijk, naar het bedrag van het kapitaal, dat voor de behoorlijke ontginning van dien grond vereischt wordt. Het geologisch gedeelte van dit onderzoek is opgedragen aan den adspirant ingenieur bij het mijnwezen *S. Schreuder*, en het overige aan den resident van Ternate.

— De Javasche dagbladen van 8 Junij deelen vele benoemingen mede; onderanderen tot lid in den raad van justitie te Samarang, mr. *J. K. de Wit*; tot lid in den raad van justitie te Soerabaya, mr. *S. W. Fokker*; tot lid in den landraad van Batavia, mr. *J. J. C. Gaaijmans*, enz.

— Den 7 Julij jl. bevonden zich ter reede van Batavia: Zr. Ms korvet Boreas, fregat Prins Frederik der Nederlanden, stoomschepen Etna en Batavia, schooner Banda. — Ter reede van Soerabaya, den 29 mei: Zr. Ms. wacht-korvet Nehalenia, stoomschepen Borneo en Hekla, advies-brik Pylades, schooners Dolfijn en Banka, transportschip Merwede en gouvernements-schooner Haai.

UTRECHT 4 Augustus.

Het adres der vereeniging KONING EN VADERLAND is bereids geteekend door 2350 personen.

— Zondag den 14. zullen hier aankomen het 4e bat. 5e reg. inf., 19 off. en 481 manschappen sterk, om hier nachtverblijf te houden.

Ook zal hier den 15. nachtverblijf houden een batt. van 't reg. grenadiers en jagers, sterk 20 off. en 537 manschappen met het korps muziekanten.

Maandag wordt per spoortrein van Amsterdam verwacht het 3e batt. 8e reg. inf., 19 off. en 485 manschappen sterk.

Al deze troepen zijn bestemd om maandag naar het kamp bij Zeijst op te trekken.

— Het instructiebat. te Kampen heeft den 1 dezer het kamp betrokken. Het bat. is ruim 600 man sterk.

— De leden van de Eerste Kamer zijn ter vergadering opgeroepen tegen Dingsdag 23 Augustus.

— De weigering der mogendheden om de te Konstantinopel opgemaakte schikking tusschen Turkije en Rusland goed te keuren, schijnt geene ernstige verwikkelingen te zullen ten gevolge hebben, wat Fransche of Engelsche bladen ook schijnen te vreezen.

De Augsb. Zeit. berigt heden, dat er onlusten in Tessin zouden zijn uitgebroken. Men mag uit het onvolledige der tijding echter opmaken, dat ze van geen groot gewigt zullen zijn.

— In het laatst der vorige week werden de bewoners van de westzijde der Oude Gracht, noordwaarts van de Smeebrug, eenige nachten achtereen verontrust, doordien de woningen in een achter die huizen grenzend steegje, voortdurend steenen en stukken van bloempotten werden geworpen; niet alleen werden bijna alle ruiten gebroken, en zelfs op sommige plaatsen de raamroeden vernield, maar ook personen werden herhaaldelijk geraakt. Het steegje was geheel onveilig geworden. Men begrijpt, dat onder het volk allerlei geruchten in omloop kwamen, omtrent de oorzaak van dit werpen, het eene nog dwazer dan het andere, en dat daarbij ook bovennatuurlijke dingen ter sprake kwamen. Alles werd door onze politie aangewend, om de te dier zake ontstane agitatie te stillen en de oorzaak te vinden. Hoe men echter in de eerste nachten naar den werper dier steenen zocht, alles was te vergeefs, tot dat de politie eindelijk, een paar dagen geleden, den bovennatuurlijken kwelgeest in den vorm van een gewoon menschenkind schijnt opgespoord en in verzekerde bewaring genomen te hebben. Eene geregte straf moge hem ter vergelding voor zijne nachtelijke vermoeijenissen ten deel vallen; hij heeft die dubbel verdiend voor zijn moedwil, voor zijne terging en beleediging der politie aangedaan, voor het door hem veroorzaakte nachtrumoer, voor de lasten, ja gevaren zelfs, waaraan hij zijne buren heeft bloot gesteld.

DEN HELDER 2 Augustus.

1 Aug. te Texel binnen de **Stad Utrecht**, kapt. *Jaski*, van Cheribon.

Te Texel uitgezeild het oorlogsfregat **Doggersbank**, komm. *v. d. Broeke*, naar Vlissingen; **Lucie Claira**, kapt. *de Wijn*, **Christina Agatha**, kapt. *Lap*, en **Derkina Titia**, kapt. *v. Zijp*, alle 3 naar Batavia.

HELLEVOETSLUIS 1 Augustus.

Binnen gekomen **Arlequin**, kapt *Malbrane*, van Batavia.

In het Bijvoegsel, behoorende bij dit n°., vindt men een verslag der laatste zittingen van Prov. Staten van dit gewest en van de zitting van 28 Julij van den Stedelijken Raad, benevens het antwoord van het ministerie op het voorloopig verslag der Comm. van rapporteurs over het wetsontwerp regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, met een gewijzigd ontwerp, memorie van toelichting en den korten inhoud van eene nota van den internuntius, ten geleide van afschriften van de nieuwe bevredigende formulieren van den eed, voortaan door de bisschoppen in Nederland af te leggen.

ADVERTENTIEN.

(27) *.* Getrouwd:
L. F. PERSILLE
en
F. T. M. DEURVORST.
Doesborgh, 4 Augustus 1853.

(27) *.* Heden beviel voorspoedig van eene *DOCHTER* de Hoog WelEd. Geboren Vrouwe A. W. C. FABRICIUS VAN LEYENBURG, geb. HOOFT.
Amsterdam, 28 Julij 1853

(27) *.* Bevallen van eenen *ZOON* A. MENSINGA, geliefde echtgenoot van
Utrecht 1 Augustus 1853. L LAMIE,
Chir. en Vroedm.

(27) *.* Voor de menigvuldige en hartelijke bewijzen van deelneming, zoo mondeling als schriftelijk ontvangen, bij het verschrikkelijk ongeluk zijner onvergetelijke Echtgenoote overkomen en het daarop gevolgd diep treffend overlijden, betuigt de ondergeteekende, ook namens zijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, den innigsten dank.
Utrecht 2 Augustus 1853. O. J. DE HAART, Az.

KONING EN VADERLAND.

(27) *.* De vereeniging *Koning en Vaderland* heeft gisteren avond naar de Tweede Kamer der *Staten Generaal* het adres afgezonden, reeds onderteekend door 2350 leden der onderscheiden Protestansche kerkgenootschappen in Utrecht. Zij berigt, dat voor hen, die den inhoud van dat Adres hunnen bijval wenschen te geven, de gelegenheid ter nadere teekening nog openblijft in het lokaal onder het Leesmuzeum aan het Munsterkerkhof alhier.

(27) *.* Commissarissen van den Straatweg van Broekhuizen over Langbroek naar Wijk bij Duurstede brengen ter kenisse van het Publiek, dat genoemden Weg **geopend** is.

GROOT HARMONIEMUZIJK.

(27) *.* Ter gelegenheid van de KERMIS te Breukelen, in het Logement *het Statewapen* aldaar, op ZONDAG 7 Augustus 1853, des namiddags ten 5 ure, bij F. L. KUBATZ.

(27) *.* De rangschikking in het Faillissement van HENDRICUS VAN HAAGEN, weleer Slijter in Sterkendrank en Winkelier te Amersfoort, is op heden met de bewijzen ter Griffie der Arrondissements Regtbank alhier door den ondergeteekende ter inzage volgens de wet nedergelegd.
Amersfoort, 5 Augustus 1853.
De Curator in genoemd Faillissement,
A. P. VAN BOCKOM MAAS.

GARNIZOENS-BAKKERIJ TE UTRECHT.

(27) *.* De Kolonel, Plaatselijke Kommandant, te *Utrecht*, zal, geadsisteerd door eene Commissie en onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, op den 14. *Augustus aanstaande*, des middags *ten twaalf ure*, ten zijnen Burele, in het publiek aanbesteden de Leverantie van:

Zes Lasten Jarige KUBANKA TARWE,
Twee „ „ Rhijn- of ROODE TARWE;
Twee „ en *zeven Mudden* Jarige Inlandsche of PRUISSISCHE ROGGE.

De te leveren Granen moeten minstens wegen: de Kubanka- en de Rhijn- of Roode Tarwen 77, en de Rogge 72 ponden, per mud.

Zullende de gegadigde Graanhandelaars hunne Monsters vóór dien tijd op gemeld Bureau moeten bezorgen, alwaar de Voorwaarden, waarop voorschreven Aanbesteding zal geschieden en waarbij de bepaalde tijd van aflevering opgegeven wordt, te rekenen van den 4. dezer, van 's morgens 9 tot 's namiddags ten 1 ure, voor een ieder ter lezing zullen liggen.
Den 2. Augustus 1853.

(27) *.* Men zal op *Morgen* Zaturdag, 6 Augustus 1853, des namiddags ten 5 ure, te Utrecht achter St. Pieter, in het lokaal van Verkoopingen, in het Openbaar Verkoopen:

No. 1. Eene HUIZINGE, waarin de Wagenmakerij wordt uitgeoefend, met Erf, Grond en Tuin, benevens eene groote Schuur, te Utrecht buiten de Wittevrouwepoort, aan de Zuidzijde van de Biltstraat, wijk I., No. 139, voorzien van: een zeer ruim Lokaal tot plaatsing van Rijtuigen, waarin een Kantoortje, daar achter de Werkplaats, eene Achterkamer, Keuken, Boven-achterkamer, Zolders, enz.

No. 2. Een HUIS, Erf, Grond en Tuintje; naast het voorgaande perceel, wijk I., No. 140. — Beide te aanvaarden 1 Mei e. k. en zullende eerst afzonderlijk en daarna in een koop worden geveild.

No. 3. **Is uit de Hand verkocht.** — Breeder bij Billeten en nader onderrigt ten Kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK te Utrecht.

(27) *.* De Notaris VAN MARIËNHOFF, residerende te Wijk bij Duurstede, zal publiek verkoopen:

Op morgen Zaturdag den 6 Augustus 1853, des namiddags ten 5 ure, ten huize van M. VAN VECHTEN, te Vechten.

De VRUCHTEN uit 30 Boomgaarden onder Bunnik, Rhijnauwen, Utrecht, de Bilt en Schalkwijk.

Op Woensdag den 10 Augustus 1853, des namiddags ten 4 ure, te Wijk bij Duurstede, op de bij billetten aangewezen plaatsen.

De VRUCHTEN uit 41 Boomgaarden, en 20 percelen KOREN en KLAVER, onder Wijk bij Duurstede, Cothen en Houten.

Op Vrijdag den 12 Augustus 1853, des namiddags ten 4 ure, in het Gemeente-huis te Cothen.

De VRUCHTEN uit 17 Boomgaarden, onder Cothen en Langbroek.

(27) *.* Men is van meening, ten overstaan van den te Culenborg residerenden Notaris H. C. VAN DER MEER, op Dingsdag den 2den Augustus 1853, ter inzetting, en acht dagen daarna, op Dingsdag den 9den Augustus 1853, wanneer de finale slag zal gaan, beide des namiddags ten vier ure, aan het Veerhuis te Culenborg, bewoond bij G. J. MOL, publiek presenteren te verkoopen:

Eene HOFSTEDE, bestaande in Huis, Bakhuis, Schuur, Berg, Erf en Tuin, met daarbij gelegen Boomgaard, Wei-, en Bouwland, mitsgaders Hakhout; alles staande en gelegen in het Gooi, gemeente Houten, kadastraal groot vijf bunders, 76 roeden, 88 ellen.

In huur en bewoond bij GERRIT VAN AVEZAATH voor *f* 170 jaarlijks, met uitzondering echter de vruchten uit den Boomgaard.

Herkomstig uit den Boedel van wijlen LAMBERTUS CENTEN en deszelfs nagelaten weduwe SOPHIA REMIE.

Nadere informatien te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris.

(27) *.* Verkooping van BOOMVRUCHTEN, uit de Boomgaarden naast Bonenburg en achter Veelust te Jutphaas, in het Brugbuis aldaar, op Donderdag den 11. Augustus 1853, des namiddags ten 3 ure, ten overstaan van den Notaris BUSKES, te Utrecht.

(27) *.* Te Jutphaas, in het Brughuis, zal, op Donderdag den 11. Augustus 1853, 's namiddags te 4 ure, worden verkocht:

De VRUCHTEN, uit een groot aantal *Boomgaarden*, onder *Montfoort*, het *Neder-* en *Overeind van Jutphaas*, *Rhijnhuizen*, *Wijnestein*, *Stormerdijk*, *Groenendaal*, *Oudwulven*, *Heemstede*, het *Gein* en *Oudegein*, *Schalkwijk*, *Tull en Twaal*, *Vreeswijk*, enz. en dan zal worden verpacht: het JAGTREGT van Landerijen onder *Vreeswijk* en *Oudenrijn*, en zulks ten overstaan van den Notaris DE BALBIAN VAN DOORN.

(27) *.* Men zal op Zaturdag den 13 Augustus 1853, des namiddags ten vijf ure, in het Locaal der openbare Verkoopingen achter St. Pieter te Utrecht, veilen:

Een voor eenige jaren geheel nieuw gebouwd HEERENHUIS, met grooten en smaakvol aangelegden Grond en Tuin, staande en gelegen te Utrecht, even Buiten de Wittevrouwenpoort, aan de zuidzijde van den Straatweg naar de Bilt, wijk I. No. 184, groot 10 roeden 60 ellen.

Bestaande beneden: in eene ruime Vestibule, ruime Tuinkamer met nis, groote Keuken, Mangelkamer, twee Kelders en andere Bergplaatsen.

Voorts in de Bel-Etage, waarheen een gemakkelijke en schoone Trap, in ruimen Gang en Portaal, waarop aisance, zeer ruime en rojale Suite van twee Kamers; verder nog twee groote Kamers.

De boven verdieping in twee Vertrekken, benevens Meidenkamer, Dacharge, groote Zolder en Vliering.

Al de Kamers zijn behangen en van Stookplaatsen voorzien en geplafonneerd. Bewoond wordende door Mevrouw de wedawe THOMAS **tot den 1 November 1853.**

Breeder bij billetten en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den te Utrecht residerende Notaris N. DE GRAAF, alwaar de Toegangbilletten ter bezigtiging verkrijgbaar zijn.

OPENBARE VERKOOPING

(27) *,* ten overstaan van den Notaris G. D. BOERLAGE, residerende te *Uithoorn*, van: No. 1. Eene Kapitale BOERENHOFSTEDE, met daarbij behoorende Perceelen wel toegemaakt WEI- en HOOILAND, BOSCH- en WATER, gelegen in den Voordijkschen Polder, gemeente *Zevenhoven*, en in den Polder *Bosenhoven*, gemeente *Mijdrecht*, te zamen groot 27 B. 75 R. 44 E. — No. 2. de helft in eene dito BOERENHOFSTEDE, met diverse partijen WEI- of HOOILAND, BOOMGAARD, BOSCH- en WATER, gelegen in den Bloklandschen Polder, gemeente *Mijdrecht*, groot 33 B. 20 R. 18 E. — No. 3. Een perceel WEI- of HOOILAND, groot 1 B. 69 R. 70 E., gelegen in den Voordijkschen Polder, gemeente *Zevenhoven*. — No. 4. Een perceel WEI- of HOOILAND, groot 1 B. 28 R. gelegen als voren. — No. 5. Een perceel WEI- of HOOILAND, groot 1 B. 37 R. gelegen als voren. — No. 6. Een perceel WEI- of HOOILAND- of VEENLAND, groot 1 B. 10 R. 50 E., gelegen in den Noordschen Buurtpolder, gemeente *Zevenhoven*. — No. 7. Een perceel WEI- HOOI- of VEENLAND, groot 1. B. 19 R. 70 E., gelegen als voren. — No. 8. Een perceel WEI- HOOI- of VEENLAND, groot 1. B. 38 R. 10 El. gelegen als voren. — No. 9. Vier stukken WEI- of HOOILAND, BOSCH, TUIN en WATER, te zamen groot 3 B. 62 R. 74 E., gelegen in den Polder *Bosenhoven*, gemeente *Mijdrecht*, buiten de Bedijking. No. 10. Eene HUIZING, bewoond in vier gedeelten met SCHEEPSHELLING, BOOMGAARD en ERF, staande aan den Hoef, gemeente *Mijdrecht*, en No. 11. Eenige onverdeelde aandeelen in vier Kampen WEI- of HOOILAND, KADE, BOSCH en WATER en in een stuk Grond, gelegen aan den Hoef, in den Polder *Bosenhoven*, gemeente *Mijdrecht*; voor het geheel groot 4 B. 86 R. 80 E.; alles bij de aangeplakte Billetten breeder omschreven; de Veilconditien, bewijzen van Eigendom en uittreksels uit de kadastrale Plans en Leggers zullen acht dagen vóór den Verkoopdag ter lezing en inzage liggen ten Kantore van den Notaris BOERLAGE te *Uithoorn* voornoemd, alwaar nader informatien zijn te bekomen. De Veiling zal worden gehouden op Dingsdag den 30sten Augustus 1853, voormiddags ten 10 ure, ten huize van den Kastelein J. BEUMER in het Regthuis te *Uithoorn*.

(27) *,* VERHURING van het JAGTREGT over ruim 200 morgen Bouw-, Wei- en Boschland, onder de Bilt en Maartensdijk, op Zaturdag 13 Augustus, des middags ten 12 ure, bij inschrijvingsbilletten vooraf in te zenden ten Kantore van den Notaris Mr. H. A. R. VOSMAER, te Utrecht.

(27) *,* CURSUS voor het ITALIAANSCH BOEKHOUDEN, met opleiding tevens voor den HANDELSSTAND. Aanvang den zesden September aanstaande. Men gelieve zich te vervoegen bij den Heer J. G. SCHRIKKER, Docent aan de Fransche School, Vreeburg, ten huize van den Heer V. D. BILT, n°. 731.

PIANOBERICT.

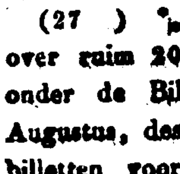

(27) *,* Het Magazijn van H. RAHR, aan de Oudegracht bij de Bezembrug, is zeer ruim voorzien van Staartstukken en van alle soorten van opstaande PIANO'S, uit de fabrieken van ERARD, PLEYEL, ROLLER & BLANCHET, BERNHARDT, en van anderen. Onder deze zijn opstaande Piano's uit Parijs van zeven octaaf, driesnarig, in eenen eleganten kast van Palysanderhout, voor den prijs van *f* 350. Dezelven worden met garantie verkocht.

Ook zijn voorhanden Occasie Piano's van zes octaaf zonder gebreken, voor den prijs van *f* 65 en hooger.

DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN,

opgerigt in den jare 1807 te Amsterdam.

(27) *,* Het Bestuur dezer Societeit geeft kennis, dat, van 1° Januarij 1853, een nieuw Tarief van Lijfrenten door haar is vastgesteld, en waarvan aanvankelijk de eerste Tafel, zijnde die van gewone Lijfrenten op een Persoon, gedrukt en verkrijgbaar is ten kantore der Societeit en bij Heeren Correspondenten.

De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.
Heerengracht, tusschen het Koningsplein en de Vijzelstraat, No. 419.

CORRESPONDENTEN IN DE PROVINCIE UTRECHT.

TE UTRECHT	de Heeren	A. OORTMAN & ZOON.
	„ „	C. OORTMAN & ZOON.
„ AMERSFOORT.	„ Heer	Mr. J. DE LOUTER, Advokaat en Notaris.
„ WIJK BIJ DUURSTEDE	„ „	H. J. VAN MARIENHOFF, Notaris.

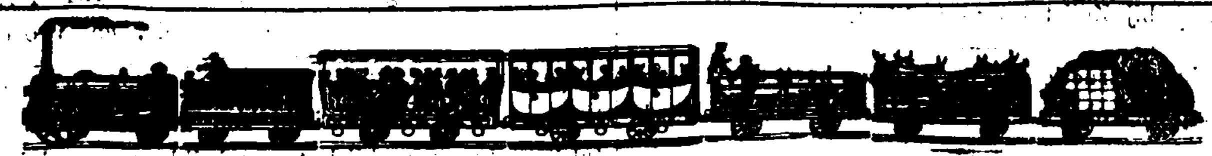

NEDERLANDSCHE RHIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

Uitgifte van Gezelschapsbilletten, tegen verminderde vrachten heen en terug.

De Directie brengt ter kennisse van het Publiek, dat, te beginnen met Maandag den 13. Junij 1853, voor de gewone dagelijksche treinen, alleen op werkdagen, tegen verminderde vrachten heen en terug op denzelfden dag, tot nadere aankondiging, zullen worden uitgegeven:

Billetten voor Gezelschappen.

Van niet minder dan 8 personen voor de 1e klasse of 10 personen voor de 2e of 3e klasse, te weten:

Van AMSTERDAM	naar	UTRECHT, ZEIST-DRIEBERGEN en ARNHEM.
„ UTRECHT	„	AMSTERDAM en ARNHEM.
„ ZEIST-DRIEBERGEN	„	AMSTERDAM „ ARNHEM.
„ ARNHEM	„	AMSTERDAM, UTRECHT en ZEIST-DRIEBERGEN.

De Vrachten heen en terug zijn per persoon bepaald als volgt:

Van AMSTERDAM	naar	UTRECHT	vice versa	*f* 2,00.	*f* 1,50.	*f* 1,00.
„ „	„	ZEIST-DRIEBERGEN	„	- 2,50.	- 2,00.	- 1,25.
„ „	„	ARNHEM	„	- 5,00.	- 4,00.	- 2,50.
„ UTRECHT	„	„	„	- 3,00.	- 2,50.	- 1,50.
„ ZEIST-DRIEBERGEN	„	„	„	- 2,50.	- 2,00.	- 1,25.

De Billetten moeten daags te voren aan de Stations, gedurende één uur na vertrek van iederen trein, of aan de Factorijen der Maatschappij genomen, en de naam van den persoon, die ze verlangt, worden opgegeven.

De Directie behoudt zich voor, de uitgifte der Billetten te weigeren aan degenen, die zij oordeelt, dat daarvan misbruik maken.

De Directie van de Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij,

Amsterdam, den 8. Junij 1853.

B. DONKER CURTIUS, *President.*
J. C. s'JACOB, *Secretaris.*

(27) *,* Men verlangt tegen November aanstaande eene bekwame LINNENMEID, van de P. G., goed kunnende Linnen- en Wollennaaijen en Mazen, en niet ongenegen een groot gedeelte van het jaar in Zeeland door te brengen. Adres *franco* brieven onder de letters P. Q. of liefst in persoon bij den Boekhandelaar J. W. EVERSZ, te Zeist.

(27) *,* De ondergeteekenden geven kennis aan de belanghebbenden, dat met heden de persoon van GERRIT JORUSSE uit hun dienst alhier ontslagen is, en dat voor hem in de plaats gesteld is de persoon van H. ORDING.

Utrecht, A. EICQ & ZOON.
5 Augustus 1853. Huidenkoopers te Rotterdam.

STOOMBOOT-DIENST

TUSSCHEN

CULENBORG, VREESWIJK EN ROTTERDAM

EN TUSSCHENLIGGENDE PLAATSEN

EN TERUG,

MET HET STOOMSCHIP *DE STAD CULENBORG*,

(27) *,* Van Culenborg des Maandags morgens ten $4^1/_2$ ure;
van Vreeswijk des Maandags morgens ten $5^1/_2$ ure.
Andere dagen, uitgezonderd des Zondags,
van Culenborg 's morgens ten $4^1/_2$ ure;
van Vreeswijk 's morgens ten $5^1/_2$ ure,
om te Rotterdam aan te komen, 's Maandags ten 9 ure, en de andere dagen ten $11^1/_2$ ure.

Van Rotterdam iederen dag, uitgezonderd des Zondags, 's namiddags ten 2 ure, om te Vreeswijk aan te komen ten 6 ure.

In correspondentie met de Spoortreinen van Utrecht naar Amsterdam en Arnhem en met de Diligence-onderneming op Amersfoort van A. VAN NIMWEGEN, die voormiddags $5^1/_2$ uur van Amersfoort en namiddags $7^1/_2$ uur van Utrecht vertrekt, uitgezonderd 's Maandags morgens.

Nadere inlichtingen worden gegeven bij de Agenten, als: te *Utrecht*, bij A. DE GROOT, in *de liggende Os*, op het Vreeburg, alwaar de Diligence voor *Vreeswijk* zal vertrekken 's Maandags morgens ten $4^1/_2$ ure; de overige dagen ten $7^1/_2$ ure, en bij MAARSCHALKERWAARD, buiten de Tolsteegpoort, alwaar de Barge afvaart.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Aug.	Uren.	Wind-rigting	kr.	Barom. bij 0°.	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
				mm					
2	8	nw.	1	760,76	60,8		0.91	0.2	Zwaar bewolkt.
	2	nw.	1	61,37	67,8	— 1.5	65	0	Ligt bewolkt.
	10	nnw.	0	63,52	55,4		98	0	Helder.
3	8	no.	0	64,55	64,6		79	0	Bijna helder.
	2	wnw.	0	68,34	67,8	— 3.2	66	0	Bewolkt.
	10	nnw.	1	63,08	55,8		92	0	Helder.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 3 Aug. 1853.

OMSCHRIJVING.			volgens de Somet. tot nut des Obligatie-Handels, van	tot	geld.
NEDERLAND.					
Werkel. Schuld. . . .	$2^1/_2$	pCt.	$63^1/_2$	$63^3/_4$	$63^1/_2$
dito dito	3	„	$76^3/_8$	$76^5/_8$	$76^3/_8$
dito dito	4	„	$95^1/_8$	$95^5/_{16}$	$95^3/_{16}$
Handel-Maatschappij	$4^1/_2$	„	$129^3/_4$		
Aand. Rhijn-Spoorweg	$4^1/_2$	„	$101^1/_4$		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Comp.* 5		pCt.	$108^3/_4$	109	$108^3/_4$
Obligat. 1828 en 1829.	5	„	108		
Certificaten 1840 . . .	4	pCt.	$94^3/_8$		
Certificaten bij *Stieglitz*	4	„	$92^7/_8$	93	$92^7/_8$
dito Adm. te Londen	$4^1/_2$	„	$100^3/_8$	$100^1/_2$	
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500, *f*			161		
Obligatien	4	pCt.	$86^3/_4$	$86^1/_2$	
SPANJE.					
Obligatien	1	„	23	$23^3/_{16}$	23
dito	3	„	43		
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$42^{15}/_{16}$	$43^1/_{16}$	43
Amortisable			$13^3/_4$		
Bewijzen, Coupons . . .			$6^1/_{16}$	$6^1/_{16}$	$6^1/_{16}$
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll & C°.*	4	pCt.	$71^3/_4$		
Oblig. Metaliek	5	pCt.	$82^1/_{16}$	$82^3/_8$	
dito dito N.	5	„	$94^1/_4$	$94^{11}/_{16}$	$94^1/_2$
dito dito	$2^1/_2$	„	$42^3/_8$	$42^7/_{16}$	
BELGIË.					
Certific bij *Rotschild*	$2^1/_2$	„	$52^3/_4$	$52^7/_8$	$52^7/_8$
PORTUGAL.					
te Londen	4	pCt.	$41^7/_8$		
AMERIKA.					
Ven. Obl. 6 pCt. nu	$3^1/_2$	„	$37^1/_2$		
Grenada, Oblig. . . .	$2^1/_4$	pCt.	$21^1/_4$	$21^3/_8$	
Mexico, Obl. 1851 à 100	3	„	$25^3/_8$	$25^{13}/_{16}$	

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

BIJVOEGSEL VAN DE UTRECHTSCHE COURANT VAN VRIJDAG 5. AUGUSTUS 1853.

Zitting van de Prov. Staten

van Woensdag 27 Julij.

Tegenwoordig zijn 33 leden. Afwezig de heeren *v. Asch v. Wijck*, *v. Veersen*, *de Heus*, *Kien*, *v. Beeck Calkoen*, *v. d. Bergh* en *Strick v. Linschoten v. Vlooswijk*.

De heer *v. Hoytema* brengt rapport uit namens de Commissie, aan welke het onderzoek was opgedragen der missive van den heer *C. E. van Strijen*, aan Prov. Staten van dit gewest gerigt, inhoudende het verzoek, om te mogen worden bekend gemaakt met de gronden, waarop zijne niet toelating als lid dezer vergadering heeft berust. — De Comm. is van oordeel, dat in het verzoek van adressant niet kan worden getreden, 1°. omdat die gronden niet afzonderlijk aan de beslissing der vergadering onderworpen zijn geworden, 2°. omdat de vergadering bij het onderzoek der geloofsbrieven van den heer *v. Strijen* ingevolge de wet niet verpligt is eene met redenen omkleedde beschikking te nemen, zooals voor den Gemeenteraad bepaaldelijk bij art. 31 der gem.-wet voorgeschreven is, en 3°. omdat, bijaldien die verpligting bestond, daaruit geenszins voortvloeit, dat die redenen zooverre zouden moeten worden uitgestrekt als hier verlangd wordt. — De Comm. haalt daarbij nog aan het beweren van den Belgischen jurist *Delebecque*, in zijn Commentaire législatief des trois lois électorales de Belgique, § 928, in toepassing der beginselen door *de Cormenin* gesteld, en eindigt met de vergadering voor te stellen, ten opzigte het verzoek van den heer *v. Strijen* over te gaan tot de orde van den dag.

Dit rapport wordt dadelijk in behandeling genomen, en wordt over de conclusie der Comm. het woord gevoerd door de heeren *Menso*, *v. Hoytema*, den Voorzitter, *v. Ittersum* en *Bastert*, waarna de conclusie met 30 tegen 3 stemmen wordt aangenomen, tegen stemden de heeren *Menso*, *Harmsen* en *Vos*.

Daarna wordt overgegaan tot de verdere behandeling der artikelen van het ontwerpregl. op de wegen, en wel tot art. 42, waarna de zitting wordt verdaagd tot den avond van dien dag.

Avondzitting van 27 Julij.

Tegenwoordig zijn 26 leden. Afwezig dezelfde leden, welke de vorige zitting niet bijwoonden, en, de Heeren *Ras*, *de Geer v. Oudegein*, *Voortman*, *v. Berkel*. *v. Ittersum* en *Vos*.

De behandeling van het ontwerp-regl. op de wegen wordt hervat, en ten einde gebragt, waarvan het geheele regl., in stemming gebragt, met 23 tegen 3 stemmen wordt aangenomen. – Tegen de heeren *Menso*, *Lagerwey* en *Harmsen*.

De zitting wordt verdaagd tot den volgenden morgen, ten 1 ure.

Zitting van 28 Julij.

Tegenwoordig zijn 33 leden. Afwezig de heeren *v. Asch v. Wijck*, *de Heus*. *Vrolik*, *Lagerwey*, *Harmsen*, *Vos* en *v. d. Poel*.

Er wordt gelezen een ingekomen adres van ingezetenen van de gemeente Kockengen, houdende bezwaren over eene in de gemeente opgerigte begraafplaats achter de R. Kath. kerk, en verzoek om voorziening deswege.

Dit stuk wordt op voorstel des Voorzitters gesteld in handen van Gedep. Staten, als niet behoorende tot de bemoeijingen van deze vergadering.

Aan de orde is de behandeling van het voorstel tot het verleenen van eene subsidie tot verbetering van het vaarwater tusschen Amsterdam en Vreeswijk. — De conclusie van het rapp. der Comm. strekt, tot het verleenen van eene subsidie van ƒ 7500.

Nadat de heeren *Menso*, *Broers*, *v. Tuyll v. Zuylen*, *Verloren*, *v. d. Poll*, *Duuring*, *M. v. Cleeff*, *v. Beeck Calkoen*, *v. Hoytema*, *Kien* en de Voorzitter daarover langdurig het woord hadden gevoerd, wordt deze conclusie aangenomen met 32 tegen 1 stem. Tegen de heer *Menso*.

Avondzitting van dienzelfden dag.

Tegenwoordig zijn dezelfde leden van de ochtendvergad., behalve de heer *v. Dam v. Isselt*.

Aan de orde zijn de discussien over het voorstel tot het verleenen van eene subsidie voor de verbetering van den Hollandschen Yssel. — Het rapport der Comm. luidde, om in eens af eene som van ƒ 110,000 goed te stemmen voor de verbetering van den Holl. Yssel, in 11 jaarl. bijdragen te voldoen, maar niet te treden in eenige bijdrage tot jaarlijks onderhoud van genoemde rivier, uithoofde het eene Rijksrivier is.

Hierover hebben langdurige debatten plaats gehad, waaraan de heeren *Menso*, *v. Hoytema*, de Voorzitter, *Duuring*, *v. d. Poll*, *Broers*, *Kien*, *Story v. Blokland* en *v. Beeck Calkoen* deel namen, waarna de conclusie der Comm. met 31 tegen 1 stem is aangenomen. — Tegen de heer *Menso*.

De zitting wordt daarop verdaagd tot den volgenden morgen, ten 11 ure.

Zitting van 29 Julij.

Tegenwoordig zijn 24 leden. Afwezig de heeren *v. Asch v. Wijck*, *Ras*, *de Heus*, *Vrolik*, *v. d. Bergh*, *Weijers*, *v. Dam v. Isselt*, *de Louter*, *Lagerwey*, *Harmsen*, *Vos*, *Menso*, *v. d. Poel*, *Strick van Linschoten*, *de Geer v. Oudegein* en *Bastert*.

Deze zitting is geheel gewijd geweest aan de beraadslagingen over de begrooting der enkel prov. en huish. uitgaven voor het dienstjaar 1854.

Na het einde dezer beraadslagingen is deze begr. met algemeene stemmen aangenomen. (De heer *Verloren* had middelerwijl de vergad. verlaten.)

De werkzaamheden hiermede afgeloopen zijnde, sluit de Commissaris des Konings deze zomervergadering in naam des Konings.

Zitting van den stedelijken Raad

28 Julij 1853.

Tegenwoordig zijn 18 leden. Afwezig de heeren: *Bosch v. Drakestein*, *v. d. Hagen v. d. Heuvel*, *Schuller*, *Verloren*, *Vrolik*, *v. Hengst*, *v. Reede v. Oudtshoorn*, *Karsten*, *v. Lier* en *v. Asch v. Wijck*.

Is ingekomen de goedkeuring van Ged. Staten op de af- en overschrijvingen op de dienst van 1852, waartoe in de vorige vergadering was besloten.

Is ingekomen de rekening en verantwoording van Burg. en Weth. over 1852. – Wordt gesteld in handen eener Comm., bestaande uit de heeren *Schuller*, *Schuurman*, *v. Veersen*, *v. d. Heuvel* en *v. Dielen*.

Is ingekomen eene goedkeuring des Konings op het Tarief van leges te heffen ter Secretarie. — Dit regl. zal worden gedrukt.

Is ingekomen eene brochure met geleidende missive van den heer *A. A. A. Gonaij*, betreffende den tegenwoordigen toestand der waschinrigtingen. Dit stuk zal gelegd worden ter Secretarie ter inzage voor de leden.

Is ingekomen een verslag van de Directie der Technische School. — Ter Secretarie, ter inzage voor de leden.

De Burgemeester zegt, dat er reeds jaren lang behoefte is gevoeld aan eene overdekte Koornbeurs, en dat men daarover met de Kamer van Koophandel in overleg is getreden. De daaruit voortgevloeide beschouwingen zijn aan de Comm. van fabricage medegedeeld. — De vragen welke Burg. en Weth. diensvolgens aan den Raad voorstellen zijn deze: erkent de Raad, dat er behoefte bestaat aan eene Koornbeurs, welke genoegzame ruimte in zich bevat tot het opleggen van granen, en als verzamelplaats der Kooplieden? — Zoo ja, bestaat er dan behoefte aan eene *overdekte* verzamelplaats? — en ten laatste, welke plaats is dan de geschiktste? — Deze stukken zullen worden nedergelegd ter Secretarie; de dag der beraadslagingen nader te bepalen.

Is ingekomen eene voordragt van Burg. en Weth. met betrekking tot het brandwezen. — Dit stuk zal in eene vergad. met gesloten deuren behandeld worden.

Aan de orde van behand. is de rek. en verantw. der schutterij over 1852. — Wordt besloten, dit stuk goed te keuren en ter verdere bekrachtiging aan Ged Staten toe te zenden.

Aan de orde van behandeling is het rapport op het tweede rekwest der schietschuitschippers op Amsterdam. – De conclusie der Comm. luidt, om de rente van 5 pCt., om de lage rentestand, te brengen op 2½ pCt.

De heer *Voorduin* verklaart zich tegen dit voorstel, op grond, dat bij het contract van geldleening aan genoemde schippers is bedongen, om 5 pCt. te betalen, en de Raad geene bevoegdheid heeft tot remissie van de helft der bedongen rente.

De heer *Schuurman* zegt, dat bij de behandeling van dezelfde zaak in eene vroegere vergadering de kwestie niet liep over de hoegrootheid der som, maar over de zaak zelve. Is het geschenk van ƒ 75, billijk, de ƒ 150, kan ook verleend worden. — Is het waar hetgeen de Comm. zegt, dat de rente standaard is 2½ % van een dergelijk kapitaal en een zoodanig onderpand? — niets zal de adressanten gemakkelijker zijn dan de gelden elders op te nemen, en aan de stad af te lossen. — Spr. blijft bij zijn vorig gevoelen en zal tegen het voorstel van de Comm. stemmen.

In omvraag wordt de conclusie der Comm. met 11 tegen 7 stemmen aangenomen. Tegen de heeren: *Walland*, *Schuurman*, *Both Hendriksen*, *v. Cleeff*, *Voorduin*, *Ackersdijck* en *Boer*.

Aan de orde is het rekwest van den eigenaar van den Utrechtschen schouwburg, om eene vergrooting van het terrein voor genoemden schouwburg, ter berging van decoratief, en tot andere benoodigdheden voor het tooneel. – Dit verzoek wordt zonder omvraag goedgekeurd.

Thans wordt in stemming gebragt het amendement van den heer *Verloren* op het voorstel der Commissie *ad hoc*, nopens de tweede opmerking van Gedep. Staten op de politie-verordening tegen de gevaren van hondsdolheid, en waarover in de vorige vergad. de stemmen staakten. – In omvraag wordt dit amendement met 11 tegen 7 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *de Vos*, *Voorduin*, *v. Ittersum*, *v. Dielen*, *Walland*, *Schuurman* en *v. Cleeff*. – Daarna wordt besloten Burg. en Weth. te magtigen, om dit gewijzigde reglement aan Gedep. Staten op te zenden.

De Burgem. merkt echter op, dat Prov. Staten voor weinige dagen een regl. hebben aangenomen, op het rijden van hondenwagens in deze provincie. Sommige artt. bevatten hetzelfde wat in de Stedel. verordening voorkomt, terwijl andere daarmede minder overeenstemmen. Daar het nu te veronderstellen is, dat bijaldien de provinciale verordening wordt afgekondigd, niet alleen sommige artikelen in het plaatselijk reglement hunne kracht zullen verliezen; maar dat daaruit ook veel moeijelijkheid voor de ingezetenen zal geboren worden, meent de Burg. den Raad in overweging te moeten geven, of men niet liever die zaken, welke bij prov. regl. worden geregeld, uit deze verordening zoude ligten.

De heer *Voorduin* spreekt in denzelfden zin, en stelt daarom voor, met het oog op art. 151 der gem.-wet, artt. 13—17 en 19—20 uit de verordening te doen wegvallen. Intusschen is bij Spr. de vraag ontstaan, of dit oogenblik wel als het geschiktste kan worden geacht om deze artt. er uit te ligten, daar toch het prov. regl. nog geen officiëel stuk is; het kan aan zijde der Hooge Regering afkeuring ontmoeten. Spr. stelt dus voor, om over deze uitligting te beraadslagen in eene volgende vergadering, als wanneer het prov. regl. kracht van wet kan hebben gekregen.

De heer *de Vos* komt het voor, dat het niet zeker is of het prov. regl. wel in werking zal komen, zoo als het nu is aangenomen. Er is dus nog geene kwestie dat de artt. in de sted. verordening als vervallen kunnen worden beschouwd. Spr. wenscht daarom, dat de verordening in zijn geheel worde opgezonden, en wanneer Gedep. Staten hunne goedkeuring aan dezelve hebben geschonken, bestaat er niet het minste bezwaar om het in werking te brengen, want later, als het prov. regl. wordt gepubliceerd, zal van zelve dan art. 151 in toepassing komen. Spr. ziet alzoo geen reden, om de zaak aanhangig te houden.

De heer *Kien* betoogt de wenschelijkheid, dat sommige bepalingen van het regl. spoedig in werking treden. Nu echter Gedep. Staten weten, dat het prov. regl. is vastgesteld, vreest hij dat de sted. verordening weder zal teruggezonden worden, wanneer zij punten regelt, waarin reeds bij een prov. regl. is voorzien, en hij acht het toch wenschelijk, dat de bepalingen de hondsdolheid betreffende, kunnen gepubliceerd worden. Spr. wenscht dus de bedoelde artt. uit de verordening te nemen, terwijl voor het geval, dat het prov. regl. niet in werking mogt komen, het later nog tijd is om eene nieuwe verorden. te maken op de hondenwagens.

De heer *v. Ittersum* zegt, dat er in deze verordening vele bepalingen voorkomen, die niet in den smaak van vele ingezetenen vallen, doch die de Raad, daar ze hem nuttig voorkwamen, heeft aangenomen. Dergelijke zaken broksgewijze in te voeren, komt Spr. niet doelmatig voor. Liever wenscht hij dus de zaak te laten rusten, vooral ook, omdat de politie genoegzame maatregelen tot wering van hondsdolheid voorshands nemen kan. Ook vreest Spr., dat, wanneer men eerst de verordening invoert, en ze dan weder voor een groot gedeelte intrekt, zulks de ontevredenheid bij de ingezetenen zal opwekken; hij wijst onderanderen op de hondenwagens, waartegen de Raad geen bezwaar heeft, maar welke nu, wanneer het provinciaal reglement zal zijn ingevoerd, daadwerkelijk *in de stad* zullen zijn afgeschaft. Hij wenscht dus liever den loop der zaken af te wachten.

De heer *Ackersdijck* herinnert, dat het reglement van den Raad geene goedkeuring behoeft; maar dat Gedep. Staten alleen de vernietiging van het geheel of van zekere artikelen van den Koning kunnen vragen.

hij stemt dus met den heer *de Vos* in, dat de Raad volkomen bevoegd is het reglement met behoud van de artikelen, betrekkelijk de hondenwagens te arresteren en op te zenden. Wanneer de Gedep. Staten binnen veertien dagen niet mededeelen, dat zij de vernietiging bij den Koning hebben aangevraagd, kan het worden afgekondigd, en zoolang geen provinciaal reglement bepalingen omtrent de hondenwagens inhoudt, zullen die van het sted. regl. volkomen kracht hebben, doch nu wij weten dat zulk een prov. regl. reeds gearresteerd is, hetwelk ook geene goedkeuring behoeft, maar vernietigd kan worden, ondersteunt hij het voorstel van den Burgemeester, om thans de bepalingen betrekkelijk de hondenwagens uit het sted. regl. weg te laten; dewijl zij waarschijnlijk door die van het prov. regl. zouden vervangen worden. De Raad verandert daardoor zijn regl. niet, maar laat voorloopig de artt. betrekkelijk de hondenwagens ter zijde, zoo dat hij die tot een afzonderlijk regl. maken kan, ingeval er geen prov. regl. over dat onderwerp afgekondigd wordt.

De heer *de Vos* zegt, zich, na de inlichting door den Voorzitter gegeven, met het voorstel wel te kunnen vereenigen.

In omvraag wordt het voorstel, om artt. 13—17 en 19—20, welke betrekking hebben op de hondenwagens, te doen wegvallen, even als de aanhaling van die artt. in art. 22 de strafbepalingen betreffende, met 17 tegen 2 stemmen aangenomen. Tegen de heeren *v. Ittersum* en *Nahuys*. (De heer *v. Lier* heeft middelerwijl zitting genomen.)

Het voorstel om Burg. en Weth. te magtigen, de aldus gewijzigde verordén. aan Ged. Staten mede te deelen, wordt aangenomen met 16 tegen 3 stemmen. Tegen de heeren *v. Ittersum*, *Voorduin* en *Nahuys*.

De behandeling der rapporten der Comm. betreffende de benoeming van stedel. ambtenaren en bedieningen, en betreffende de regeling der wijken en buurten wordt tot eene volgende vergadering uitgesteld.

De openbare zitting wordt daarna in eene zitting met gesloten deuren veranderd.

NOTA VAN WIJZIGINGEN IN HET ONTWERP TOT REGELING VAN HET TOEZIGT OP DE ONDERSCHEIDENE KERKGENOOTSCHAPPEN;

MEMORIE VAN BEANTWOORDING DER REGERING BETREKKELIJK DIT WETS-ONTWERP;

WIJZIGING VAN HET EEDSFORMULIER.

„*Considerans*, regel 1 en 2. In plaats van: *noodzakelijk is*, lees: „noodig is eenige."

Art. 1. Dit artikel aldus te lezen: „Alle kerkgenoot„schappen hebben volkomen vrijheid alles, wat hunne „godsdienst en de uitoefening daarvan in hunnen eigen „boezem betreft, te regelen.

„De bepalingen daartoe vastgesteld worden, voor zoo „veel zij niet reeds aan Ons zijn bekend gemaakt, binnen „eene maand na de afkondiging dezer wet, door de be„stuurders of hoofden der kerkgenootschappen aan Ons „medegedeeld. Nieuw te maken bepalingen worden mede „vóór of bij het in werking brengen daarvan, op gelijke „wijze ter Onzer kennis gebragt.

„Voor zooveel er zich onder de bepalingen bij dit arti„kel bedoeld eenige bevinden, welke de medewerking van „het staatsgezag vereischten, wordt die medewerking niet „verleend, tenzij de bepaling vooraf door Ons is goed„gekeurd."

Art. 2 vervalt. Art. 3, 4 en 5 worden art. 2, 3 en 4.

Art. 6 wordt art. 5, en luidt aldus: „Synodale verga„deringen en hoofden, die kerkgenootschappen vertegen„woordigen of besturen, behoeven Onze goedkeuring op „de plaats van vestiging.

„Voor zooveel deze goedkeuring bij de afkondiging „dezer wet nog niet is verleend, wordt, na met hen ge„houden overleg, door Ons, den Raad van State gehoord, „over de geschiktheid der aangewezene vestigingsplaats „uitspraak gedaan.

„Alleen in het belang der openbare orde en rust en „bij een met redenen omkleed en openbaar gemaakt be„sluit kan eene aangewezen vestigingsplaats als zoodanig „door Ons ongeschikt worden verklaard."

Art. 7 wordt art. 6. In plaats van *voorgeschreven*, lees: „gebruikelijk."

Art. 8 wordt art. 7, en luidt aldus: „Elke oprigting of „inrigting van een gebouw tot uitoefening van de open„bare godsdienst, binnen den afstand van twee honderd „ellen van eene bestaande kerk, vereischt in het belang „der openbare orde een onderzoek omtrent de plaats van „vestiging.

„Vóór dat de oprigting of inrigting wordt toegelaten „wordt daaromtrent door het gemeentebestuur beslist. „Deze beslissing is vatbaar voor een beroep op Gedepu„teerde Staten, en bij bezwaar ook tegen de beslissing „van deze, wordt hunne uitspraak aan Onze eindbeslissing „onderworpen. Het besluit door Ons te nemen, na den „Raad van State te hebben gehoord, wordt met redenen „omkleed en openbaar gemaakt.

„Wanneer de oprigting of inrigting zonder verlof heeft plaats gehad, wordt het gebouw gesloten."

Art. 9 wordt art. 8. Art. 10 wordt art. 9. De twee eerste regels aldus te lezen: „Hij die aan deze wet niet."

Art. 11 wordt art. 10. In plaats van: *de beklaagde behoorlijk gedagvaard*, lees: „overeenkomstig met de be„palingen van art. 854 van het Wetboek van Burgerlijke „Regtsvordering."

Art. 12 wordt art. 11. Art. 13 wordt art. 12. Achter het woord *deuren*, lees: „indien de regter dit raadzaam „oordeelt of de beklaagde het verlangt."

Art. 14 wordt art. 13. Art. 15 wordt art. 14. Achter het woord *worden*, lees: „behoudens het bepaalde in „art. 12." *regter*, lees: strafregter."

Art. 16 wordt art. 15.

Bij dit gewijzigd wetsontwerp is gevoegd eene memorie van beantwoording, onderteekend door den heer *Pahud*, als tijdelijk voorzitter van den raad van ministers, waarbij de Regering verklaart zich ontslagen te rekenen van de noodzakelijkheid, om op de gemaakte bedenkingen te antwoorden, als zijnde die bij het verslag zelf met klem en goede redenen wederlegd.

„Zij acht zich daarentegen (dus gaat de memorie van beantwoording voort) verpligt aan te wijzen het standpunt waarvan zij is uitgegaan — het oogmerk dat zij heeft getracht te bereiken — en de opmerkingen, welke zij heeft gemeend zich ten nutte te moeten maken.

De Regering is van oordeel, dat eene onbeperkte vrijheid evenmin voor kerkgenootschappen kan bestaan, als zij voor individu's bestaat. In de maatschappij moet een ieder zoo veel van zijne vrijheid opofferen, als tot behoud van rust en orde, de voorwaarde waaronder alleen de maatschappij bestaan kan, wordt gevorderd, maar eene vrijheidlievende regering mag ook geene grootere opofferingen eischen, dan tot behoud van rust en orde noodig is.

Ten opzigte nu van de vrijheid, welk aan kerkgenootschappen kan worden verleend, moet vooral in aanmerking komen de toestand der maatschappij, waarin zij gevestigd zijn.

Grooter moeten de voorzorgen zijn in eenen staat, waar veelsoortige kerkgenootschappen zijn, dan daar waar dit niet het geval is; even als in eene groote stad, waar onderscheidene populatien zich vermengen en een aantal vreemdelingen zich dagelijks afwisselt, grootere voorzorgen van politie worden gevorderd, dan in een klein dorp, waar zich zelden een vreemdeling vertoont en niemand onbekend kan blijven.

De Regering is van oordeel, dat zij, zonder in het minst te treden in het inwendig bestuur der kerkgenootschappen, regt heeft *dan* voorziening te vragen, wanneer door de ontwikkeling hunner inrigting en van hunnen openbaren werkkring, botsing met andere kerkgenootschappen waarschijnlijk is en de rust der maatschappij in gevaar zou kunnen worden gebragt. Zij heeft daarom voorgesteld eene wet van toezigt, of, zoo als sommige leden der Kamer het op pag. 12 en 21 van het Verslag uitdrukken, eene wet van policie op het terrein waar de Staat en het kerkgenootschap elkander ontmoeten.

Is zoodanige wet, daargelaten nu nog voor een oogenblik het onderzoek van het ontwerp, overeenkomstig of strijdig met de Grondwet?

Bij de beantwoording dezer vraag is ter sprake gebragt het verband tusschen art. 164 en 165 der Grondwet. De Regering gelooft, dat dit onderzoek wel op zijde kan wordem gesteld; daar, hoe men daarover ook moge denken, de Grondwet, in elke bepaling op het stuk van de godsdienst, het regt van den Staat erkent om de maatschappij door wettelijke voorschriften te beschermen. Art. 164 der Grondwet geeft vrijheid van belijdenis van godsdienstige meeningen, doch niet anders dan behoudens bescherming der maatschappij en van hare leden tegen de overtreding der strafwet.

Maar die strafwet is niet onveranderbaar. Wie maakt die strafwetten? Immers de wetgevende magt. Wat doet de strafwet? Zij gebiedt en verbiedt, en bedreigt straf wanneer men nalaat wat zij gebiedt of doet wat zij verbiedt. De strafwet bepaalt, wat in het belang der maatschappij verpligtend of ongeoorloofd is.

Het is eene dwaling te stellen, dat de strafwet alleen ziet op de omstandigheden en de gevallen waarin de maatschappij of hare leden inderdaad beleedigd zijn en slechts de beleediging straft. Neen, de strafwet houdt ook voorzorgen in; zij bevat ook bepalingen waardoor beleediging wordt voorkomen, en waarvan niet straffeloos mag worden afgeweken. Wel straft zij de niet-nakoming dezer behoedende bepalingen ligter dan de dadelijke krenking van de maatschappij of van hare leden; maar zij acht ze echter onontbeerlijk tot bescherming der maatsehappij en van hare leden. Men heeft slechts de strafwetten open te slaan om zich hiervan te overtuigen; de meeste policie-bepalingen zijn zelfs van dezen aard.

En als men derhalve in de Grondwet leest, dat een ieder zijne godsdienstige meeningen met volkomen vrijheid belijdt, behoudens de bescherming der maatschappij en van hare leden tegen de overtreding der strafwet, dan ligt daarin opgesloten, dat die vrije belijdenis plaats heeft niet dan behoudens die voorzorgende bepalingen, welke de wetgevende magt, na rijp beraad, oordeelt, dat in het belang der maatschappij niet straffeloos mogen verwaarloosd worden.

Art. 167 der Grondwet laat alle openbare godsdienstoefening toe binnen gebouwen en gesloten plaatsen, *behoudens de noodige maatregelen tot verzekering van de openbare orde en rust.*

Hier kan men zelfs niet anders dan behoedende maatregelen op het oog hebben gehad; en zoo het nu raadzaam is tegen de overtreding dier behoedende maatregelen straf te bedreigen, wie anders dan de wetgevende magt kan die straffen vaststellen?

Maar in dit artikel is nog veel meer; er ligt in behoefte aan eene wet, welke straft wat het niet wil toegelaten hebben, dat is, openbare godsdienstoefening buiten de plaatsen waar die hier is toegelaten. Wat toch zal het beteekenen bepaalde plaatsen aan te wijzen, als men ook straffeloos buiten die plaatsen hetzelve mag verrigten.

Art. 169 wil, dat de Koning wake, dat alle kerkgenootschappen, zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat.

Hier is geene reden van het misdrijf, dat in of bij gelegenheid der godsdienstoefening tegen de maatschappij of hare leden kan worden gepleegd, maar hier wordt ondersteld dat er wetten zijn, welke het *kerkgenootschap* als zoodanig niet mag te buiten gaan.

En nu is het opmerkelijk, dat zij, die geene nieuwe wet willen, om botsingen voor te komen en orde en rust te bevorderen, tevens alle kracht ontzeggen aan de wetten, welke tot heden zijn ingeroepen en daardoor noodwendig het geheele voorschrift doelloos en zonder beteekenis maken.

Genoeg, zoo de regering vertrouwt, om aan te toonen dat, ofschoon art. 170 geene voorzorg heeft gewild ten opzigte van de briefwisseling met de hoofden der kerkgenootschappen, noch bij de afkondiging van kerkelijke voorschriften, daarentegen omtrent andere onderwerpen de wetgever ook door behoedende maatregelen, onder bedreiging van straf, de maatschappij in bescherming kan nemen tegen bandelooze vrijheid, welke tot botsing en onrust zoude leiden. De regering kan toch de meening niet beamen op pagina 3 van het Verslag uitgedrukt, dat uit het regt, om, zonder voorafgaand placet, kèrkelijke voorschriften ook betrekkelijk eene nieuwe regeling voor het kerkgenootschap af te kondigen, zoude volgen, dat het gezag de tenuitvoerlegging daarvan altijd en in elk geval zoude moeten gedoogen, even als of het toegekend regt van vrije afkondiging zoude medebrengen, dat al wat in de afkondiging vervat is, wettig en verbindend zoude zijn.

Ging dit op, dan was de suprematie van de Kerk boven den Staat gevestigd. Neen: wanneer de uitvoering van zulke voorschriften, hoe vrijelijk ook afgekondigd, tot gevaarlijke botsing aanleiding zoude kunnen geven, dan kan de wetgever ook met behoedende maatregelen tusschen beide treden: *ne res publica detrimenti capiat.*

Van dit standpunt nu, gevestigd op al de aangehaalde artikelen der Grondwet, is de Regering uitgegaan bij het ontwerp, dat zij heeft aangeboden. Het doel daarbij is niet geweest, al wat met kerken en kerkelijke zaken in verband staat te regelen, of hetgeen daaromtrent bestaat onvoorzigtig omver te werpen, bepaaldelijk niet al, wat op pag. 13 van het Verslag is opgesomd, te wijzigen of op nieuwe grondslagen te vestigen. Het ligt niet in de bedoeling der Regering alles af te breken en op nieuw op te trekken, maar wel, met het oog op de verpligtingen haar bij de Grondwet opgelegd, de verbeteringen aan te brengen, waaraan de ondervinding geleerd heeft, dat behoefte bestaat.

Het doel bij deze voordragt is geweest, zeker niet het bevorderen en levendig houden van spanning, maar wel bevrediging en geruststelling, door aan te toonen, dat zoo min voor kerkgenootschappen als voor individuen eene volstrekte vrijheid bestaat, vermits eene volstrekte vrijheid noodwendig leidt tot krenking van de regten van anderen; en de Regering vertrouwt, dat dit doel zal zijn bereikt, wanneer het na de aanneming dezer wet zal blijken, dat niemand in de uitoefening van zijne godsdienst is belemmerd, maar integendeel ieder in eene billijke vrijheid is bevestigd.

Het doel is geweest de bepalingen der wet van 18 Germinal jaar X, voor zoover zij algemeen of in zeker opzigt of op bepaalde plaatsen kracht van wet heeft, op eene wettige wijze in te trekken.

Het doel eindelijk is geweest aan te toonen, dat de kerkregeling haren eigenaardigen kring heeft en geene inbreuk mag maken op de bescherming der wet aan elk verzekerd, en door voorzigtige beperkingen op het terrein, waar de kerkelijke inrigtingen elkander of het staatsgezag ontmoeten, botsing voor te komen en rust en orde te bewaren.

De Regering erkent gaarne, dat men bij het ontwerpen en aannemen van zoodanige behoedende bepalingen met omzigtigheid moet te werk gaan; dat hier vooral de wetgever moet in het oog houden, dat er ook wetten voor den wetgever zijn en de vrijheid der kerkgenootschappen slechts zóó mag worden beperkt, dat hun wezen ongeschonden blijft.

De Regering meende, dat zij dit bij haar ontwerp niet uit het oog had verloren, maar zij heeft opgemerkt, dat men soms aan hare woorden een verkeerden zin heeft gehecht, en haar bedoelingen heeft toegeschreven, welke bij haar zelfs niet waren opgekomen; en zij heeft daarom niet geaarzeld artt. 1, 6 en 9 zoodanig te verduidelijken en te wijzigen, dat thans deze bezwaren wel zullen zijn uit den weg geruimd.

Zoo ook heeft de Regering in nadere en rijpe overweging genomen *den eed*, welke van de bedienaren van de godsdienst zoude kunnen worden gevorderd. Zij heeft opgemerkt, dat men het voorschrift in art. 2 van het ontwerp opgenomen, niet anders toepasselijk oordeelde, dan op hen, welke zich onder eede aan den Pauselijken Stoel verbinden.

Ten gevolge van de bemoeijingen der Regering is, blijkens de stukken bij deze Memorie van Beantwoording gevoegd, in den eed der Roomsche prelaten hier te lande af te leggen, eene wijziging gebragt waardoor uit dien eed nimmer zal kunnen geredeneerd worden als of ten gevolge daarvan de trouw aan den Koning verschuldigd, eenigermate op den achtergrond zou zijn gesteld.

Het blijkt daaruit verder, dat ook de reeds afgelegde eeden in denzelfden geest moeten worden opgevat en nageleefd zullen worden; gelijk zij zelven, die den eed gezworen hebben, bereids in een adres aan den Koning hebben gezegd, plegtig te verklaren: „dat zij geen eed gezworen „hebben, die, onder welk opzigt ook, met de getrouwheid „aan den Koning of met de gehoorzaamheid aan de wetten „van Staat verschuldigd, in strijd is."

Dit een en ander in overweging nemende, heeft de Regering het voorschrift van art. 2, ten minste voor alsnog, niet noodzakelijk geacht, enz."

Als Bijlage bij de memorie van toelichting is gevoegd eene Nota van den Pauselijken Internuntius, gedagteekend 's Hage 30 Julij, ten geleide van de beide nieuwe formulieren van den eed voor de Patriarchen, Primaten, Aartsbisschoppen en titulaire bisschoppen van het Koningrijk der Nederlanden af te leggen.

De Internuntius zegt in die nota, zoo als ook trouwens uit de medegedeelde formulieren blijkt, „dat de regering van Z. M. in deze formulieren zal bijgevoegd vinden den geruststellenden volzin, die in de eerste formulieren ontbrak."

Gemelde volzin luidt als volgt:

Dit alles in het algemeen en in het bijzonder zal ik des te onschendbaarder nakomen, naarmate ik mij bewust ben dat daarin niets vervat is, hetgeen strijdig zou kunnen wezen met de trouw, die ik aan den doorluchtigen Koning van Nederland en aan zijne opvolgers tot den Troon verschuldigd ben.

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.